

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ARCHITEKTŪROS ĮSTATYMO NR. XIII-425 7, 10, 11, 13, 15, 17 IR 18 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2023 m. gruodžio 19 d. Nr. XIV-2416
Vilnius

1 straipsnis. 7 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 7 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Europos Sąjungos valstybių narių, Europos ekonominės erdvės valstybių, Šveicarijos Konfederacijos piliečių, trečiųjų valstybių piliečių architekto profesinė kvalifikacija, įgyta Europos Sąjungos valstybėse narėse, Europos ekonominės erdvės valstybėse, Šveicarijos Konfederacijoje ar trečioiose valstybėse, pripažįstama vadovaujantis Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymu. Lietuvos Respublikos architektų rūmai priima sprendimus dėl šiose valstybėse įgytos architekto profesinės kvalifikacijos pripažinimo.“

2 straipsnis. 10 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 10 straipsnio 2 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) kai šiame įstatyme nurodytų objektų planavimo ar projektavimo atvejais rengiami architektūriniai konkursai geriausiai statinio architektūrinei ir urbanistinei idėjai atrinkti, derina konkurso sąlygas, jeigu jose nustatyti konkurso objektui taikomi reikalavimai neprieštaruja šio įstatymo 13 straipsnio 1 dalyje nurodytiems konkursų rengimo tikslams ir architektūros kokybės siekiui, atsižvelgdamas į šio įstatymo 11 straipsnyje nurodytus architektūros kokybės kriterijus, ir dalyvauja pasiūlytų idėjų vertinimo komisijoje;“

3 straipsnis. 11 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 11 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„11 straipsnis. Architektūros kokybės kriterijai

1. Architektūros kokybės kriterijai yra šie:

1) atitiktis darnaus vystymosi principams – kokybiška architektūra, prisidedanti prie darnios valstybės ir žmonių aplinkos kūrimo, yra svarbi ekonomikos ir socialinių santykių raidai, atsižvelgiant į darnaus ir tvaraus vystymosi iššūkius;

2) urbanistinis integralumas – statinio, urbanistinio komplekso ir (ar) kraštovaizdžio

objekto darba su esama urbanistine struktūra ir poveikis kultūriniam kraštovaizdžiui;

3) santykis su paveldėtomis vertybėmis – kultūros paveldo objektų ir kultūros paveldo vietovių saugojimas, statinio, urbanistinio komplekso ir (ar) kraštovaizdžio objekto santykis su urbanistinės vietovės ar objekto istorine urbanistine ir (ar) architektūrine raida, kraštovaizdžio vertybėmis;

4) aplinka visiems – aplinka be specialaus pritaikymo gali naudotis visos visuomenės grupės;

5) sprendinių ekonomiškumas – planuojamų sprendinių atitiktis ilgalaikėms investicijoms, jų racionalumas užtikrinant efektyvų statinio gyvavimo ciklą, siekiant optimalaus kokybės ir kainos santykio;

6) inovatyvumas – naujos originalios architektūrinių ir urbanistinių sprendimų idėjos siekiant tvarios statybos ir statinio gyvavimo ciklo, naudojant pažangias technologijas ir medžiagas, skatinant žiedinę ekonomiką, klimata ir energiją tausojančias priemones, kuriant kokybišką aplinką visiems;

7) funkcionali struktūra – statinio, urbanistinio komplekso ir (ar) kraštovaizdžio objekto atitiktis planuojamai funkcijai ir galimybe pritaikyti kintant funkcijoms;

8) vientisa architektūrinė idėja ir estetika – nuosekliai suvokiama statinio, urbanistinio komplekso ir (ar) kraštovaizdžio objekto meninė išraiška.

2. Vertinant architektūros objektų kokybę, taikomi visi šio straipsnio 1 dalyje išvardyti kriterijai.

3. Architektūros kokybės vertinimo metodiką (toliau – metodika) tvirtina aplinkos ministras. Metodikoje nustatomi architektūros kokybės vertinimo būdai ir priemonės pagal šio straipsnio 1 dalyje išvardytus architektūros kokybės kriterijus, atsižvelgus į kiekvieno kriterijaus vertinimo aspektus.

4. Pagal aplinkos ministro patvirtintą metodiką kiekvienos savivaldybės įgaliota institucija ar įstaiga parengia metodikos taikymo gairių projektą (toliau – gairių projektas), atsižvelgdama į savivaldybės teritorijų ar jų dalių būdingus urbanistinių struktūrų ypatumus, architektūros objektų savitumus, laikydamosi teritorijų planavimo dokumentų sprendinių ir teisės aktų reikalavimų. Gairių projekto rengimo ir jo teikimo visuomenei susipažinti tvarka nustatoma metodikoje.

5. Gairių projektas teikiamas visuomenei susipažinti ne trumpiau kaip 20 darbo dienų nuo jo paskelbimo savivaldybės interneto svetainėje dienos, informuojant, iki kada galima teikti pasiūlymus dėl gairių projekto. Gairių projektas teikiamas atitinkamai regioninei architektūros tarybai Regioninių architektūros tarybų nuostatuose nustatyta tvarka šios tarybos rekomendacijai gauti.

6. Metodikos taikymo gairės, įvertinus visuomenės pasiūlymus, gautus metodikoje

nustatyta tvarka, ir gavus atitinkamos regioninės architektūros tarybos rekomendaciją, tvirtinamos savivaldybės tarybos sprendimu.

7. Savivaldybės tarybos sprendimas dėl metodikos taikymo gairių patvirtinimo skelbiamas tos savivaldybės interneto svetainėje.“

4 straipsnis. 13 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 13 straipsnio 2 dalies nuostatą iki dvitaškio ir ją išdėstyti taip:

„2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytais objektais, gavus regioninės architektūros tarybos rekomendaciją, savivaldybės tarybos sprendimu pripažįstami:“.

2. Pakeisti 13 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Šio straipsnio 4 dalyje nurodyti subjektai, vykdydami konkursus, privalo pagal Lietuvos Respublikos architektų rūmų nustatytą tvarką parengti konkurso sąlygas ir iki konkurso pradžios raštu jas suderinti su Lietuvos Respublikos architektų rūmais. Lietuvos Respublikos architektų rūmai konkurso sąlygas derina, jeigu jos suderintos su savivaldybės vyriausiuoju architektu ir neprieštarauja šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems konkursų rengimo tikslams ir architektūros kokybės siekiui, atsižvelgdami į šio įstatymo 11 straipsnyje nurodytus architektūros kokybės kriterijus.“

3. Papildyti 13 straipsnį 7, 8 ir 9 dalimis:

„7. Šio straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodyti subjektai, rengdami šio straipsnio 1 dalyje nurodytus konkursus, objektus turi įvertinti pagal pirkimo dokumentuose ar konkurso sąlygose nustatytus kriterijus, kurie turi remtis kainos ar sąnaudų ir kokybės santykiu, kaip tai suprantama Viešųjų pirkimų įstatyme.

8. Jeigu statinio projektavimo paslaugoms pirkti rengiami šio straipsnio 1 dalyje nurodyti konkursai, numatomos lėšos šio statinio meno kūriniam sukurti ir (ar) įsigyti. Jeigu statinio statybai skiriamos valstybės biudžeto lėšos, numatoma ne mažiau kaip 1 procentas lėšų nuo statinio statybos sąmatinės vertės meno kūriniam sukurti ir (ar) įsigyti.

9. Jeigu pagal statinio projektavimo paslaugų pirkimo apimtį numatoma rengti statinio projekto architektūrinę dalį, pasirenkamas statinio projektuotojas, pateikęs ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą, kuris suprantamas taip, kaip jis apibrėžiamas Viešųjų pirkimų įstatyme.“

5 straipsnis. 15 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 15 straipsnio 1 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) reglamentuoja architekto profesinės kvalifikacijos, įgytos užsienio valstybėse, pripažinimą architektūros valdymo srityje;“.

6 straipsnis. 17 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 17 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„17 straipsnis. Lietuvos Respublikos architektų rūmų kompetencija

Šiame įstatyme nustatytas funkcijas, vadovaujantis Lietuvos Respublikos architektų rūmų įstatymu, Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymu, šiuo įstatymu, Civiliniu kodeksu ir kitais teisės aktais, vykdo, architektų profesinę savivaldą įgyvendina ir architektų profesiniams interesams atstovauja viešasis juridinis asmuo – Lietuvos Respublikos architektų rūmai. Lietuvos Respublikos architektų rūmai atlieka kompetentingos institucijos funkcijas, nustatytas Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatyme, išskyrus architekto profesinės kvalifikacijos, įgytos užsienio valstybėje, pripažinimo reglamentavimą architektūros valdymo srityje.“

7 straipsnis. 18 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 18 straipsnio 4 dalies nuostatą iki dvitaškio ir ją išdėstyti taip:

„4. Regioninių architektūros tarybų nuostatus ir sudėtį, suderinusi su Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija ir Lietuvos Respublikos kultūros ministerija, tvirtina Lietuvos Respublikos architektų rūmų taryba. Regioninių architektūros tarybų nariais asmenys gali būti renkami ar skiriami ne daugiau kaip dviem kadencijoms iš eilės. Regioninės architektūros tarybos nariai išsirenka tarybos pirmininką. Regioninių architektūros tarybų nuostatuose nustatoma tarybų darbo tvarka, tarybų išvadų ir (ar) rekomendacijų kokybiniai reikalavimai, tarybų posėdžių organizavimo, techninio aptarnavimo ir tarybų narių darbo apmokėjimo tvarka, tarybų narių rotacijos tarybos viduje ir tarp skirtingų regioninių architektūros tarybų tvarka, tarybų narių teisės ir pareigos, nusišalinimo ir atšaukimo tvarka. Regioninių architektūros tarybų nuostatuose nustatoma nusišalinimo nuo sprendimų priėmimo ir asmenų teisės kreiptis į Lietuvos Respublikos architektų rūmus, jeigu regioninių architektūros tarybų nariai nevykdė šioje dalyje įtvirtintos prievolės nusišalinti nuo sprendimų priėmimo, įgyvendinimo tvarka. Regioninių architektūros tarybų nariai privalo nusišalinti, kai gali kilti interesų konfliktas dėl šiose tarybose nagrinėjamų klausimų, jeigu:“.

2. Pakeisti 18 straipsnio 13 dalį ir ją išdėstyti taip:

„13. Regioninės architektūros tarybos posėdžiuose pagal šio straipsnio 3 dalies nuostatas rotacijos principu dalyvauja ir pasiūlymus regioninės architektūros tarybos bendrai išvadai parengti teikia ne daugiau kaip 13 tarybos narių.“

8 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 ir 4 dalis, įsigalioja 2024 m. gegužės 1 d.

2. Aplinkos ministras ir Lietuvos Respublikos architektų rūmai iki 2024 m. balandžio 30 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

3. Šio įstatymo 4 straipsnio 3 dalyje išdėstytos Lietuvos Respublikos architektūros įstatymo 13 straipsnio 7, 8 ir 9 dalių nuostatos netaikomos konkursams, pradėtiems vykdyti iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos.

4. Šio įstatymo 3 straipsnyje išdėstyto Architektūros įstatymo 11 straipsnio 6 dalies nuostata dėl savivaldybių tarybų patvirtintų Architektūros kokybės vertinimo metodikos taikymo gairių taikoma nuo 2025 m. sausio 1 d. Savivaldybių tarybos iki 2024 gruodžio 31 d. priima šiai nuostatai įgyvendinti reikalingus teisės aktus.

5. Iki savivaldybių tarybos patvirtins Architektūros kokybės vertinimo metodikos taikymo gaires, vadovaujamosi šio įstatymo 3 straipsnyje išdėstyto Architektūros įstatymo 11 straipsnio 3 dalyje nurodyta Architektūros kokybės vertinimo metodika.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Gitanas Nausėda